

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ «МОГИЛІВ -
ПОДІЛЬСЬКИЙ ТЕХНОЛОГО-ЕКОНОМІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ВІННИЦЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО АГРАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор ВСП «Могилів-
Подільський технологічно-
економічний фаховий коледж
Вінницького національного
аграрного університету»
Валентина КАЗЬМІР
« 06 2025 р.

**Інструкція
вступного інструктажу з безпеки життєдіяльності
для здобувачів освіти**

1. Загальні положення

1.1. ВСП «Могилів-Подільський технологічно-економічний фаховий коледж Вінницького національного аграрного університету» (далі Коледж) є закладом освіти і входить до сфери управління Міністерства освіти і науки України.

1.2. Інструкція розроблена у відповідності до законодавчих актів України, а саме: Закону України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-УІІІ, Закону України від 06.06.2019 №2745-УІІІ «Про фахову передвищу освіту», Закону України «Про охорону праці» від 14.10.1992 № 2694-ХІІ, Кодексу цивільного захисту України від 02.10.2012 № 5403-УІ, Наказу Міністерства освіти і науки України від 18.04.2006 № 304 «Про затвердження Положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності в закладах, установах, організаціях, підприємствах, що належать до сфери управління Міністерства освіти і науки України», Наказу Міністерства освіти і науки України від 26.12.2017 № 1669 «Про затвердження Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти» та Наказу директора Коледжу від 28.02.2023 № 19 «Про затвердження Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в Коледжі».

1.3. Інструктаж здійснюється з метою дотримання здобувачами освіти Правил внутрішнього трудового розпорядку в Коледжі з загальними

вимогами безпеки, навчально-виробничої санітарії, пожежної безпеки, з порядком і правилами поведінки на території, в навчальних кабінетах, лабораторіях, інших підрозділах Коледжу.

1.4. Перед початком навчальних занять один раз на рік, а також при зарахуванні або оформленні до закладу освіти здобувача освіти проводиться вступний інструктаж з безпеки життєдіяльності службами охорони праці, безпеки життєдіяльності. Програма вступного інструктажу розробляється в закладі освіти на основі орієнтовного переліку питань вступного інструктажу з безпеки життєдіяльності для здобувачів освіти. Програма та порядок проведення вступного інструктажу, а також особа, відповідальна за проведення вступного інструктажу з безпеки життєдіяльності, затверджуються наказом керівника закладу освіти.

1.5. Запис про вступний інструктаж робиться на окремій сторінці журналу обліку навчальних занять академічних груп.

Загальні відомості про заклад освіти

1. ВСП «Могиливі-Подільський технолого – економічний фаховий коледж Вінницького національного аграрного університету» розташований за адресою вул. Київська 40/1. До його складу входять двох поверховий навчальний корпус та гуртожиток для проживання учасників освітнього процесу. Гуртожиток розташований за адресою вул. Київська 40/1.

В складі закладу крім навчальних аудиторій є лабораторії, бібліотека, спортивна зала, актові зали та інші підрозділи.

2. Види та джерела небезпеки у приміщеннях Коледжу, гуртожитку та на території Коледжу:

- сходи;
- вікна;
- балкони;
- електротехнічне обладнання: електрощитові, поверхові електрощитки, бензинові генератори, комп'ютерне обладнання, тимчасові електромережі (подовжувачі), обладнання навчальних лабораторій, пральні машини, електропраски, електророзетки, вилки і інше;
- електро плити для приготування їжі;
- теплотехнічне обладнання: радіатори опалення та трубопроводи системи опалення в опалювальний період;
- обладнання комп'ютерних класів, лабораторій фізики, хімії: прилади, хіміреактиви, електророзетки;
- транспортні засоби.

2. Загальні правила поведінки під час освітнього процесу (Витяг з Правил внутрішнього трудового розпорядку)

2.1. В Коледжі встановлений пропускний режим.

2.2. При вході до Коледжу здобувач освіти повинен пред'явити студентський квиток.

2.3. Здобувач освіти повинен приходити на заняття без запізнь.

2.4. На територію та в приміщення Коледжу забороняється приносити сторонні предмети, а також громіздкі особисті речі, що не використовуються в навчальному процесі.

2.5. На території Коледжу забороняється голосно говорити (кричати), бігати, грати в рухливі ігри.

2.6. В Коледжі забороняється заходити та перебувати в технічновиробничих приміщеннях (електрощитові, складські приміщення, технічні поверхи (горище).

2.7. Забороняється пропускати заняття без поважних причин.

2.8. На території Коледжу забороняється вживати алкогольні напої та наркотичні речовини.

2.9. Забороняється приносити до Коледжу та використовувати легкозаймисті, горючі, вибухонебезпечні та пожежонебезпечні речовини, піротехнічні предмети, небезпечні засоби (ріжучі та колючі предмети, зброю і т. ін.).

2.10. Забороняється втручатися в роботу електроприладів, знімати кришки розеток, вимикачів, світильників, електроустановок тощо.

2.11. В Коледжі відсутні роботи з підвищеною небезпекою до яких мають доступ учасники освітнього процесу. Технічних та організаційних причин настання нещасних випадків в Коледжі не реєструвалось. Через особисту необережність є ризики падіння людей під час пересування по коридорам Коледжу чи під час руху по сходових маршах, не придержуючись за поручні.

2.12. Під час пересування по сходах необхідно придержуватись наступних правил для забезпечення комфорту і безпеки:

- держатись за поручні;
- притримуватись правостороннього руху;
- бути уважними і дивитись під ноги, а також надавати дорогу при необхідності;
- звертати увагу на стан сходів і площадок. Уникайте наступи на мокрі, слизькі або пошкоджені участки сходів;
- необхідно рухатись без різких рухів та стрибків;

3. Техніка безпеки під час пересування по дорозі до Коледжу і після закінчення занять

3.1. Пересуваючись по дорозі до Коледжу і після закінчення занять, перебуваючи на вулиці, необхідно дотримуватись правил дорожнього руху.

3.2. У міських умовах необхідно бути особливо уважним, щоб не стати причиною виникнення дорожньо-транспортних ситуацій.

3.3. Під час переходу проїзних частин та перехресть потрібно керуватися дорожніми знаками і користуватися пішохідними переходами.

3.4. Безколіїний транспорт (автомобіль, автобус), що стоїть на проїжджій частині дороги, треба обходити тільки ззаду, а колїїний (трамвай, електропотяг) - спереду.

3.5. Рухаючись тротуарами, необхідно пересуватись подалі від будівельних майданчиків для уникнення травмування. В зимово-весняний період не пересуватись (не знаходитись) близько до будівель, з покрівель яких можливе падіння снігу та бурульок.

3.6. Не ставати на кришки люків комунікаційних колодязів, на перекриття котлованів і ям.

3.7. В період ожеледиці необхідно пересуватись очищеними та посиланими піском доріжками. Під час пересування сходами триматись за поручні.

3.8. Не знаходитись і не стояти під піднятим вантажем, під настилами будівельних риштувань і в місцях, де можливе падіння різних предметів.

4. Загальні правила поведінки під час освітнього процесу

4.1. Знати та виконувати встановлені Правила внутрішнього трудового розпорядку в Коледжі, дотримуватись загальної дисципліни.

4.2. Відвідувати всі навчальні заняття за розкладом.

4.3. Виконувати роботи, які пов'язані тільки з навчальним процесом.

4.4. Дбайливо і бережно ставитись до майна Коледжу (обладнання, інвентарю, навчальних посібників тощо).

4.5. Підтримувати чистоту і порядок у приміщеннях та на території Коледжу.

4.6. Ставитись з повагою до всіх учасників освітнього процесу Коледжу.

4.7. Мати охайний вигляд, дотримуватись особистої гігієни та санітарних норм.

4.8. Не провокувати словами, діями, агресивною поведінкою інших здобувачів освіти до протиправних дій. Не допускати грубощів, образ, застосування протиправних дій у розв'язанні конфліктних ситуацій.

4.9. Співпрацювати з адміністрацією Коледжу щодо створення безпечних умов для навчання: негайно повідомляти про всі недоліки, що можуть загрожувати життю та здоров'ю.

4.10. У разі поганого самопочуття, появи ознак захворювання здобувач освіти повинен повідомити про це викладача та куратора груп, які, при необхідності, приймають рішення щодо виклику швидкої медичної допомоги.

4.11. Всі учасники освітнього процесу повинні не допускати приниження честі та гідності, будь-яких форм насильства та експлуатації, булінгу (цькування), дискримінації за будь-якою ознакою, пропаганди та агітації, що завдають шкоди здоров'ю здобувача освіти.

4.12. На час виробничого навчання і практики здобувачам освіти забезпечуються робочі місця з безпечними та нешкідливими умовами праці відповідно до освітніх програм.

4.13. Під час проходження виробничого навчання і практики забороняється використовувати працю здобувачів освіти для цілей, не передбачених освітньою програмою.

4.14. Поважати гідність, права, свободи та законні інтереси всіх учасників освітнього процесу, дотримуватися етичних норм.

4.15. Дбайливо ставитися до власного здоров'я, здоров'я оточуючих, довкілля.

4.16. Дотримуватися установчих документів, правил внутрішнього розпорядку закладу освіти.

4.17. Залучення здобувачів освіти під час освітнього процесу до виконання робіт чи до участі у заходах, не пов'язаних з реалізацією освітньої програми, забороняється, крім випадків, передбачених рішенням Кабінету Міністрів України.

5. Радіаційна безпека, дії при загрозі радіоактивного зараження

При аваріях на АЕС, а також при ядерному вибуху утворюється радіоактивне зараження місцевості - підступний і небезпечний вражаючий фактор. Радіоактивними речовинами, заражаються повітря, місцевість, будівлі та споруди і всі предмети, що знаходяться на території, що потрапила в смугу сліду. Перебування незахищених людей і тварин на місцевості, зараженої радіоактивними речовинами, неприпустимо, тому що в цьому випадку неминуче їх ураження.

Підступність радіоактивного зараження полягає в тому, що радіоактивні речовини невидимі, не мають ніяких зовнішніх ознак, а вплив радіоактивних випромінювань на людину або тварину невідчутно, ніяких дратівливих чи больових відчуттів вони не викликають. Радіоактивні речовини можна виявити тільки за допомогою спеціальних дозиметричних приладів (індикаторів радіоактивності, рентгенометрів та ін.)

Найкращим захистом населення від радіоактивних речовин є спеціально обладнані споруди. Але при їх відсутності надійний захист можна знайти в добре обладнаному підвалі, землянці, щілини.

6. Цивільний захист, техногенна безпека природного і техногенного характеру

Захист населення від негативного впливу наслідків надзвичайних ситуацій техногенного, природного та воєнного характеру є першочерговим завданням Державної служби з надзвичайних ситуацій України (ДСНС). В Коледжі ці функції покладені на службу цивільного захисту, яку очолює директор Коледжу. Під час загрози або виникнення надзвичайної ситуації, подій (катастрофи, аварій, стихійного лиха) за певних умов постає завдання здійснення комплексу термінових заходів для захисту населення від небезпечних наслідків, що загрожує життю і здоров'ю населення.

Невідкладним заходом захисту в такому разі є здійснення оповіщення та евакуація населення із зон можливого впливу вражальних чинників надзвичайної ситуації й розміщення його в безпечному районі. Евакуація людей проводиться у разі виникнення безпосередньої загрози життю та заподіяння шкоди їх здоров'ю.

7. Вимоги пожежної безпеки в Коледжі

7.1. На території Коледжу та гуртожитку, а також в складських приміщеннях забороняється паління, користування відкритим вогнем, розпалювання вогнищ, спалювання сміття та відходів.

7.2. В Коледжі та гуртожитку забороняється використовувати побутові електрокип'ятильники, електроплити та інші електронагрівальні пристрої.

7.3. Не користуватися несправними електроприладами та електрообладнанням, тимчасовими електромережами (подовжувачами).

7.4. Не допускати обгортання електросвітильників папером, тканиною та іншими легкозаймистими матеріалами.

7.5. Залишаючи приміщення, необхідно вимкнути місцеве освітлення та електроприлади.

7.6. Не допускати загромадження проходів, коридорів, тамбурів, галерей, а також підступів до місць знаходження первинних засобів пожежогасіння (вогнегасників).

7.7. Знати місця розташування протипожежного інвентарю і первинних засобів пожежогасіння та вміти ними користуватися.

8. Загальні правила електробезпеки

Електробезпека - це система організаційних і технічних заходів і засобів, які забезпечують захист людей від шкідливого і небезпечного впливу електричного струму, електричної дуги, електромагнітного поля і статичної електричної електрики. Електротравма-це травма, викликана впливом електричного струму або електричної дуги. Електричний струм, проходячи через організм людини, спричиняє термічну, електролітичну та біологічну дії. Термічна дія струму виявляється в опіках окремих ділянок тіла, в нагріванні до високої температури кровоносних судин, нервів, серця, мозку, що стає причиною серйозних функціональних розладів. Електротермічна дія струму виявляється в розкладі органічної рідини крові, що призводить до значних порушень її фізико-хімічного складу. Біологічна дія струму виявляється у подразненні і збудженні живої тканини організму, що супроводжується скороченням м'язів. Тривалість проходження струму через організм впливає на кінцевий результат ураження: чим довше проходження струму, тим більша можливість тяжкого і смертельного наслідку.

Правильне користування електроенергією виключає випадки ураження електричним струмом.

- Перед тим, як підключити новий електроприлад до мережі, уважно вивчіть інструкцію, що додається до нього-якщо згідно неї прилад має бути заземлений, використовувати його без заземлення небезпечно;
- Не вмикайте у мережу одночасно кілька енергоємних приладів внаслідок цього може статися замикання у розетках. Якщо це сталося, негайно відключіть від мережі частину приладів;
- Якщо у корпусі електроприладу при вмиканні виникає іскріння, користуватися ним забороняється;
- Не торкайтеся опалювальних батарей, а також будь-яких металевих предметів, якщо в руках ви тримаєте прилад, підключений до електромережі;
- Не допускайте потрапляння вологи чи води на електроприлади;
- Не торкайтеся вологими руками електроприладів, підключених до мережі, а також розеток, цоколів лампочок;
- Не залишайте без нагляду увімкнені електроприлади;
- Забороняється висмиктувати штепсельну вилку з розетки за провід;
- Оберегайте кабелі та електричні дроти від перегинання;
- Не можна торкатися руками оголених кінців електричного проводу електромереж;
- Не можна витирати пил з працюючих електроприладів вологою тканиною;
- Якщо розетка чи електричний дріт зайнялися (спалахнули), не можна заливати їх водою та обривати дріт руками;
- Забороняється виконувати ремонтні роботи пов'язані із втручанням в роботу електроприладів та електромереж.

9. Домедична допомога у разі нещасних випадків

- 9.1. Від того, наскільки вміло і швидко надана первинна домедична допомога, залежить життя потерпілого та успіх наступного лікування.
- 9.2. При наданні первинної домедичної допомоги необхідно:
- звільнити потерпілого від подальшого впливу небезпечного фактору;
 - за необхідності винести потерпілого на свіже повітря, якщо потрібно, звільнити від одягу, що заважає дихати;
 - визначити характер і ступінь пошкодження тіла;
 - вжити необхідних заходів з порятунку потерпілого в порядку їх терміновості;
 - підтримати основні життєві функції потерпілого до прибуття медичного працівника;
 - викликати швидку медичну допомогу за телефоном 103 та вжити заходів для транспортування потерпілого до найближчого лікувального закладу.
- 9.3. Перша допомога при пораненнях і кровотечах. Перша допомога полягає у зупиненні кровотечі, захисті рани від забруднення, послабленні болю. У разі сильної кровотечі накладають джгут.
- 9.4. Вивихи і переломи:
- у разі вивиху першочергово необхідно забезпечити нерухомість пошкодженої кінцівки;

- у разі закритого перелому викликати швидку медичну допомогу після чого забезпечити нерухомість пошкодженої кінцівки, на зону перелому покладіть що-небудь холодне;

- відкритий перелом небезпечніший за закритий, оскільки є можливість інфікування. Якщо є кровотеча, її потрібно зупинити. Якщо кровотеча незначна, то досить накласти пов'язку. При сильній кровотечі накладається джгут та необхідно викликати швидку медичну допомогу.

9.5. Ураження електрострумом:

- перша допомога при нещасних випадках від дії електричного струму складається з звільнення потерпілого від дії електричного струму та надання йому першої домедичної допомоги;

- необхідно швидко відключити ту частину електрообладнання, до якої доторкається людина;

- якщо вимикання не може бути виконано досить швидко, треба терміново звільнити потерпілого від дії струмоведучих частин, до яких він торкається. При цьому особа, яка надає допомогу, повинна пам'ятати, що не можна доторкатись до потерпілого, бо це небезпечно для життя рятівника. Для звільнення потерпілого від струмоведучих частин або проводу користуються сухим діелектричним предметом. Відтягувати потерпілого від струмоведучих частин можна і за одяг, якщо він сухий, уникаючи при цьому доторкання до оточуючих металевих предметів та відкритих частин тіла потерпілого;

- після звільнення потерпілого від струмоведучих частин треба викликати швидку медичну допомогу;

- потерпілого винести з небезпечної зони і надати першу домедичну допомогу. Заходи допомоги залежать від стану, в якому перебуває потерпілий. Коли людина знаходиться в стані непритомності, але у нього зберігається помірне дихання і пульс, слід дати йому понюхати розчин аміаку, змочити обличчя водою, забезпечити спокій до приїзду швидкої медичної допомоги;

- якщо потерпілий дихає погано або не дихає взагалі, йому необхідно терміново розпочати робити штучне дихання та непрямий масаж серця до приїзду швидкої медичної допомоги.

9.6. Опіки:

- у разі термічних чи електричних опіків допомога насамперед спрямовується на захист уражених ділянок від інфекції, мікробів і виведення потерпілого з шоку. Якщо можливо, поверхню опіка потрібно закрити сухою стерильною пов'язкою;

- при хімічних опіках необхідно якомога швидше зменшити концентрацію хімічної речовини і час її дії. Для цього уражене місце промивають великою кількістю проточної холодної води протягом 15-20 хв. Після промивання уражене місце слід обробити примочками відповідних нейтралізуючих розчинів.

10. Санітарно-гігієнічні вимоги

- 10.1. В приміщеннях Коледжу необхідно дотримуватись чистоти і правил особистої гігієни.
- 10.2. Щоб уникнути застуди, не слід допускати промокання одягу і взуття, перегріву і переохолодження.
- 10.3. Не рекомендується пити дуже холодну або дуже гарячу воду. Оптимальна температура повинна бути 15-20°C.
- 10.4. Перед вживанням їжі потрібно добре вимити та висушити руки.
- 10.5. Приносити з собою їжу слід у тарі, призначеній для продуктів харчування, поліетиленових пакетах, чистому папері.
- 10.6. Харчові відходи, обгортки і пакувальні матеріали не розкидати в місцях загального користування і на навчальних місцях.

11. Дії здобувачів освіти при загрозі виникнення надзвичайної ситуації – одержання сигналу «Повітряна тривога»

- 11.1. При одержанні звукового сигналу «Повітряна тривога» негайно прямувати до укриття, які знаходяться в лівому та правому крилі цокольного поверху Коледжу. Перед цим знеструмити всі технічні засоби та освітлення в приміщеннях, в яких перебували на той час, закрити двері та вікна. По можливості попередити інших осіб про необхідність пересування до укриття.
- 11.2. На кожному поверху і на сходових маршах встановлені покажчики: «Напрямок до укриття».
- 11.3. Під час пересування до укриття додержуватись наступних правил: Не бігати! Не штовхатись! Не повертатись! Швидко, без паніки необхідно зайняти місце в укритті та виконувати вимоги відповідальної особи.
- 11.4. Під час повітряної тривоги необхідно перебувати в укритті до отримання сигналу «Відбій повітряної тривоги».
- 11.5. Заборонено покидати Коледж під час дії сигналу «Повітряна тривога».

Інженер з охорони праці

Юрій МАТВІЙЧУК